

Nr 183.

Av herr **Ohlin m. fl.**, om utredning rörande en frivillig kvinnlig samhällstjänst.

En väsentlig förutsättning för att den demokratiska samhällstypen skall bli funktionsduglig är, att alla medborgare, kvinnliga likaväl som manliga, erhålla en för deras medborgerliga gärning avpassad utbildning och fostran samt förvärva en social inställning, präglad av en önskan att göra insatser i hela samhällets intresse. Som ett led i en dylik fostran har tanken på en frivillig kvinnlig medborgartjänst eller samhällstjänst, avsedd för landets unga kvinnor, blivit föremål för växande intresse. Det försök med en dylik samhällstjänst, som under sommaren 1938 gjordes vid Ribbingsberg under ledning av fröken Nora Torulf, synes ha fallit väl ut och pekar på att en fortsatt utredning och praktisk prövning av samhällstjänstens idé är önskvärd.

Avsikten med den frivilliga samhällstjänsten är att fostra de unga flickorna till ansvarsmedvetande inför vårt folks sociala problem. Man kan t. ex. peka på att de mindre bemedlade av landsbygdens arbetstyngda mödrar och husmödrar i många fall äro i trängande behov av hjälp, som den kvinnliga samhällstjänsten skulle kunna i viss mån tillgodose. Den skulle även kunna bidra till lösningen av husmödrarnas semesterproblem. Så småningom kunde det bli betraktat som självfallet att vårt lands unga kvinnor offra några månader av sitt liv åt att lindra arbetsbördan för de mödrar, som utföra en beundransvärd gärning och göra sin insats för landets framtid under ej sällan svåra förhållanden, eller åt annan social hjälpverksamhet.

Genom de kurser i hemarbete m. m., som i många fall torde böra upptaga samhällstjänstens första period, och genom den därpå följande praktiken, t. ex. med hjälp och handräckning i småbrukarhem eller med jordbruksarbete, kunna de unga kvinnorna göras mera skickade att lösa sina egna framtida arbetsuppgifter.

Av betydelse är också att verksamhet av denna art säkert skulle verka i någon mån utjämnande på motsättningarna mellan stad och land och mellan olika yrkesgrupper samt bidra till utvecklande av en starkare gemenskapskänsla inom vårt folk.

Även om det är uppenbart, att en frivillig kvinnlig samhällstjänst icke bör sammanblandas med organisationer som verka för frivilligt arbete på den militära sjukvårdens, luftvärnets m. fl. områden och alltså icke direkt kan eller bör inordnas i organisationer för landets försvar, så torde det likväl kunna förväntas att vid krigstillfällen en av städernas och samhällenas

unga kvinnor tidigare förvärvat utbildning och erfarenhet, t. ex. på lantbrukets och lantbrukets område, kan bliva av största betydelse, när tillgången på manlig arbetskraft minskas genom krigstjänst.

På det hela taget synes man vara berättigad att hysa den meningen att en frivillig kvinnlig samhällstjänst skulle kunna bliva av största värde för vårt folk.

För att samhällstjänsten skall kunna organiseras i större omfattning kräves emellertid utan tvivel statens medverkan, bl. a. för täckande av en del därmed förenade kostnader. En offentlig utredning rörande de lämpligaste formerna för samhällstjänsten och rörande det allmännas understöd synes alltså vara påkallad.

Under hänvisning till ovanstående få vi härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande formerna och uppgifterna för en frivillig kvinnlig samhällstjänst och rörande dess finansiering under statens medverkan.

Stockholm den 23 januari 1939.

Bertil Ohlin.

Alfred Andersson.

Erik von Heland.